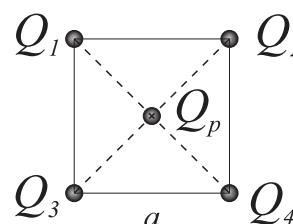

Osnovi elektrotehnike 1
(teorijski deo ispita)

25. 2. 2026.

ELEKTROSTATIKA

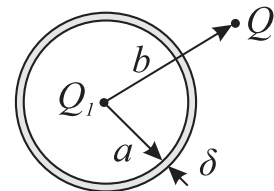
Teorija 1. Četiri tačkasta naelektrisanja, $Q_1 = Q$, $Q_2 = Q_3 = 2Q$ i $Q_4 = -3Q$, nalaze se u vazduhu, u temenima kvadrata stranice $a = 1 \text{ cm}$, kao što je prikazano na slici. Odrediti intenzitet, pravac i smer sile na probno opterećenje, Q_p , koje se nalazi u centru kvadrata, ako je $Q = 1 \text{ } \mu\text{C}$, $Q_p = \pi \text{ pC}$. ($\epsilon_0 = 8,85 \cdot 10^{-12} \text{ F/m}$).

Slika 1.

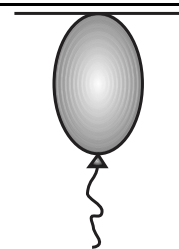
Teorija 2. Kad kažemo da je neko polje homogeno? Skicirati izgled homogenog elektrostatičkog polja i nacrtati tri ekvipotencijalne površi u njemu. Koje osobine imaju ucrtane ekvipotencijalne površi ?

Teorija 3. Unutar usamljene, provodne, nenaelektrisane sferne ljuske, poluprečnika a i debljine δ , koja se nalazi u vakuumu, postavljeno je tačkasto naelektrisanje $Q_1 > 0$. U blizini ljuske, na rastojanju b od centra ljuske je postavljeno tačkasto naelektrisanje Q_0 , kao što je prikazano na slici 4. Objasnite ukratko, da li na mestu tačkastog naelektrisanja Q_0 postoji elektrostatičko polje? Ako postoji, kolika sila deluje na naelektrisanje Q_0 ?

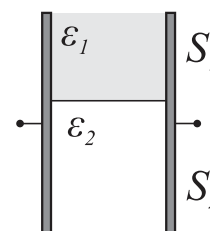
Slika 4.

Teorija 4. Objasniti ukratko električnu pojavu koja obezbeđuje da se rođendanski balon "zalepi" za plafon. Smatrati da plafon ima osobine dielektrika.

Slika 4.

Teorija 5. Nacrtati ekvivalentnu električnu šemu kondenzatora sa slike 5. Odrediti odnos energija sadržanih u pojedinim slojevima, ako je kondenzator priključen na napon U_0 . Poznato je da je $\epsilon_2 = 2\epsilon_1 = 8 \epsilon_0$, $S_1/S_2 = 0,75$.

Slika 5.

VREMENSKI KONSTANTNE STRUJE

Teorija 6. Vremenski konstantna električna struja može da se opiše jednom vektorskom i jednom skalarnom veličinom. Kako se nazivaju i u kojim jedinicama se izražavaju te veličine. Napisati izraz koji povezuje te dve veličine.

Teorija 7. Za napajanje potrošača strujom jačine $I = 60 \text{ A}$, imamo na raspolaganju bakarnu žicu prečnika 3 mm . Koliko takvih žica je potrebno vezati paralelno, ako želimo da gustina struje u svakoj od njih bude $J = 3 \text{ A/mm}^2$?

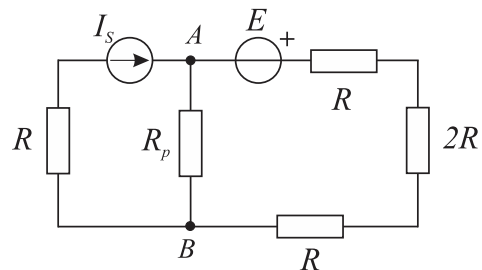
Teorija 8. Skicirati realni strujni generator kada je :

- a) opterećen,
- b) u praznom hodu.

Da li može realni strujni generator da se predstavi realnim naponskim generatorom? Ako je odgovor da, koja veza postoji između pojedinih elemenata datih generatora?

Teorija Odrediti elemente Tevenenovog generatora u odnosu na priključke otpornika R_p u kolu prikazanom na slici 9.

$$R = 5 \Omega, E = 2 \text{ V i } I_s = 0,4 \text{ A.}$$

Slika 9.

Teorija 10. Skicirati odgovarajuću šemu, napisati osnovne izraze i objasniti ukratko kako se meri i izračunava nepoznata otpornost korišćenjem Vitstonovog mosta.

Bonus (5 p) Koliku maksimalnu snagu može da da akumulator elektromotorne sile 10 V i unutrašnje otpornosti 1Ω na priključenom potrošaču, R_p ? Nacrtati posmatrano kolo.

PRAVILA POLAGANJA

Sva teorijska pitanja/zadaci se boduju sa po 5 bodova. Da bi se položio teorijski deo ispita potrebno je uraditi najmanje 50% iz svakog dela, odnosno, da se ostvari najmanje 25 bodova ukupno. Teorijski deo ispita traje 60 minuta.